

STANOVANJE U ZAJEDNICI UZ PODRŠKU

UDRUGA ZA PROMICANJE INKLUZIJE

TEMELJI USLUGE STANOVANJA UZ PODRŠKU

Inkluzija

Inkluzija, kao pristup temeljen na principima poštivanja ljudskih prava pojedinca odnosi se na proces povećanja sudjelovanja osoba s teškoćama u lokalnim zajednicama, školama i drugim javnim ustanovama, kroz restrukturiranje istih kako bi preuzele odgovornost za svoju sposobnost prihvaćanja svih građana. Inkluzija u različitosti pojedinca vidi njegovu snagu jer upravo različitost potreba gradi sustav koji je dovoljno fleksibilan da zadovoljava potrebe svih građana.

Pravo na život u zajednici

Pravo na život u zajednici jedno je od temeljnih ljudskih prava. Život u zajednici ne podrazumijeva samo fizičku prisutnost, njega karakteriziraju odnosi i aktivnosti, stečena iskustva i emocije. Zbog smještaja u stacionarne ustanove i nedostupnosti redovnih službi obrazovanja i zapošljavanja mnoge osobe s intelektualnim teškoćama isključene su iz našeg društva. Inkluzivne službe podrške u zajednici stvaraju alternativu institucionalnoj segregirajućoj skrbi te za cilj imaju ostvarenje prava ovih osoba na dostojanstven život u zajednici. Veća prisutnost i aktivnija uključenost osoba s intelektualnim teškoćama u sadržaje zajednice mijenjaju stavove društva. Osobe s intelektualnim teškoćama prestaju biti objekt sažaljenja te postaju naše kolege na poslu, potrošači u dućanu, susjedi na kavi. Činjenica da osoba ima intelektualne teškoće više nije njegova jedina karakteristika.

Samoodređenje

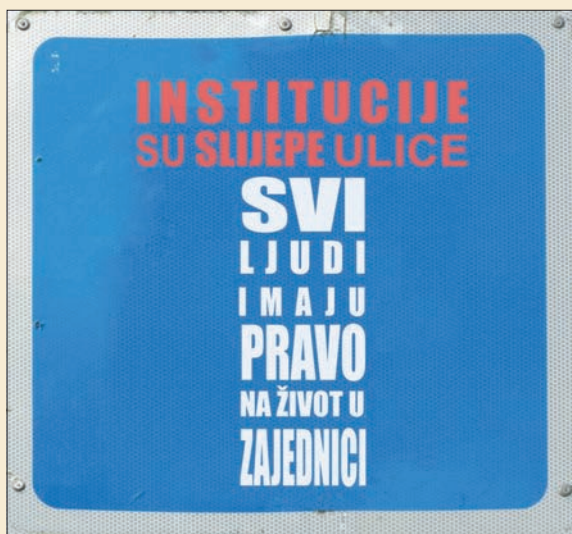
Mogućnost donošenja odluka o svom životu jedna je od karakteristika odraslih osoba. Dok se odluke izbora hrane znatno razlikuju od odluka izbora mjesta stanovanja ili odluke o sklapanju braka, sve odluke su od velike važnosti u razvoju samoodređenja. Svi ljudi se u donošenju nekih odluka oslanjaju na bliske osobe (roditelji, prijatelji) ili stručno osoblje (liječnik, odvjetnik). Ponekad, također trebamo podršku kako bi preuzeli odgovornost za naše odluke i njihove posljedice. Stoga, osobe s intelektualnim teškoćama imaju pravo na podršku pri donošenju nekih odluka o tome kako žele živjeti svoj život. Neke osobe s intelektualnim teškoćama trebaju i podršku kako bi preuzele odgovornost za svoje odluke.

Izbor

Izbor je od ključne važnosti za samoodređen život osobe kojoj se pruža usluga podrške. Izbor podrazumijeva biti upoznat sa postojanjem različitih opcija koje su na raspolaganju i drugim ljudima u društvu. Izbor je individualan te ljudi razvijaju svoje osobne kriterije na osnovu kojih biraju među opcijama koje su im na raspolaganju. Izbor se temelji na iskustvima.

Resursi zajednice

Naše zajednice nude mnoštvo resursa kao što su zdravstvo, obrazovanje, radna mjesta, javne službe, kupovine, kulturni i sportski događaji, vjerske službe i javni prijevoz. Ovi nam resursi nude razne mogućnosti da zadovoljimo svoje interese kao i mnoge usluge kojima si olakšavamo život. Korištenje resursa zajednice dio je svakodnevnne rutine koja ljudima pomaže da budu uključeni u zajednicu. Istovremeno, koristeći resurse zajednice koji nam obogaćuju život, preuzimamo važne uloge u istoj (volonter, član vjerske zajednice, radnik, klijent, brat, roditelj, stric, susjed, prijatelj...).

KOME JE NAMIJENJENA OVA USLUGA?

Usluga stanovanja uz podršku namijenjena je svim osobama s intelektualnim teškoćama koje trebaju podršku kako bi vodile samoodređene živote u zajednici. Samoodređen život se odnosi na mogućnost donošenja odluka i upravljanja svojim životom u najvećoj mogućoj mjeri.

Usluga predstavlja alternativu institucionalnoj skrbi te je usmjerena na ostvarivanje prava osobe kao jednakopravnog građana društva.

TKO JE PRUŽATELJ OVE USLUGE?

Udruga za promicanje inkluzije (UPI) nevladina je organizacija osnovana u Zagrebu 1997. godine.

Misija Udruge je deinstitucionalizacija osoba s intelektualnim teškoćama te osiguravanje odgovarajuće podrške kako bi i ove osobe ostvarile svoje pravo na život u zajednici kao ravnopravni i jednakovrijedni građani. Podrška u stanovanju pruža se kroz organizirano stanovanje koje je dio sustava socijalne skrbi Republike Hrvatske te ga financira ministarstvo nadležno za socijalnu skrb.

TKO MOŽE OSTVARITI PRAVO NA OVU USLUGU?

Osoba s intelektualnim teškoćama kojoj je potrebna podrška u svakodnevnom životu u zajednici, može se obratiti neposredno ili preko svog roditelja/skrbnika Udruzi za promicanje inkluzije ili nadležnom centru za socijalnu skrb.

Centar za socijalnu skrb osobi kojoj je potrebna usluga stanovanja uz podršku izdaje rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji u okviru organiziranog stanovanja.

Troškove usluge, ovisno o imovinskom statusu korisnika usluge ili članova obitelji, može snositi ministarstvo nadležno za socijalnu skrb.

Osoba može sama u cijelosti snositi troškove usluge i putem ugovora sklopljenog s Udrugom za promicanje inkluzije.

GDJE SE PROVODI PROGRAM STANOVANJA UZ PODRŠKU?

Program stanovanja uz podršku provodi se u redovnim stambenim uvjetima u zajednici (unajmljeni stanovi ili stanovi u vlasništvu osoba kojima se pruža podrška). Stanovi se nalaze u redovnim susjedstvima koja su povezana javnim prijevozom. U jednom stanu živi od jedne do pet osoba, u skladu sa svojim željama i potrebom za podrškom.

PODRUČJA PRUŽANJA PODRŠKE

U skladu s individualnim interesima i potrebama svake osobe podrška se pruža u sljedećim područjima:

- Samoodređenje
- Aktivnosti u kućanstvu
- Aktivnosti u zajednici
- Briga o zdravlju i sigurnosti
- Slobodno vrijeme
- Stvaranje, održavanje i širenje odnosa sa drugim ljudima
- Aktivnosti rada i treće životne dobi
- Aktivnosti cjeloživotnog obrazovanja

CILJ PRUŽANJA PODRŠKE

Cilj je pružanja podrške omogućiti osobi da:

- izabere gdje će i sa kime živjeti
- ima privatnost te se u svom stanu/kući osjeća kao u vlastitom domu
- određuje svoj dnevni raspored
- izabere smislene aktivnosti rada/mirovine u zajednici
- koristi resurse zajednice kao i svi ljudi u zajednici
- ima mogućnosti cjeloživotnog učenja
- razvija i njeguje bliske odnose sa rodbinom i prijateljima, romantičnim partnerima, poznanicima
- sudjeluje u izboru osoblja koje joj pruža podršku
- prima podršku koja je u skladu sa njenom dobi
- zastupa sebe i druge
- određuje kako će joj se pružiti podrška
- vodi samoodređen život

Svaka je osoba jedinstvena pa se stoga način pružanja podrške razlikuje od osobe do osobe. Neki ljudi trebaju podršku samo u složenijim aktivnostima dok drugi trebaju kontinuiranu podršku.

Razinu, opseg i način pružanja podrške kao i osobe odgovorne za pružanje podrške definira **osobno usmjereni plan (OUP)**

OSOBNO USMJERENO PLANIRANJE

Osobno usmjereno planiranje je kontinuirani proces u kojem uz podršku osoblja, rodbine i prijatelja osoba donosi odluke o prioritetima i ciljevima u svom životu.

A handwritten grid plan on a light blue background. The grid is divided into four quadrants by a vertical line and a horizontal line. The top-left quadrant is labeled 'POSAD' and contains the text 'POSAD - odgovorom - preciznom K2 N2 RADI BOZE'. The top-right quadrant is labeled 'MARTANA' and 'NACI POSAD', containing 'radi program zapošljavanja', 'K2N -> radi BOZE (podrška)', 'EKSPERTNICI', and 'POMOĆNI KUHAR'. The bottom-left quadrant is labeled 'SHOPING' and 'PRONACI MAMU', containing 'DOMACICE -> RADNA ASISTENCIJA BOZE' and 'MONIKA MARTINA ADA'. The bottom-right quadrant is labeled 'DEPARAC' and 'PLAC', containing 'prveam poticaj', 'EKSPERTNICI', 'monika kuhica Baccan-C', 'poznaje je samo a njezinja', 'MART', 'rad', and '17.10.'. There are also some circled numbers and other small markings.

Cilj je osobno usmjerenog planiranja odrediti individualne interese i potrebe svake osobe i strukturirati podršku u skladu s tim potrebama. Osobno usmjereni plan obrazlaže razinu potrebne podrške koju svaki pojedinac treba kako bi živio što je moguće neovisnije i kako bi postigao što je moguće višu razinu samoodređenja.

Osoba je aktivni i ključni sudionik u kreiranju svog plana podrške, te je u najvećoj mogućoj mjeri uključena u razvoj, provedbu, te u kasnijem tijeku evaluaciju svoga plana.

*"Samo planiranje
ne mijenja ljudima
život."*

John O'Brien &
Connie Lyle O'Brien

Plan definira odgovornosti osobe, osoblja koje pruža podršku, rodbine i prijatelja kojima je stalo do osobe.

OSOBLJE USLUGE STANOVANJA UZ PODRŠKU

Osoblje službe stanovanja sastoji se od voditelja i zastupnika (najčešće rehabilitatori, socijalni radnici, psiholozi ili radni terapeuti) te asistenata. Osoblje koje je uključeno u pružanje podrške educirano je za svoje radne zadatke te ima obvezu kontinuiranog stručnog usavršavanja.

Proces osobno usmjerenog planiranja omogućava *zastupnik* koji je odgovoran i za dogovaranje podrške potrebne za njegovu provedbu. Zastupnik nudi svoju uslugu pojedincima koji koriste usluge različitih službi (stanovanje, zapošljavanje, tečaj u zajednici, sportska aktivnost ...).

Osobi podršku u svakodnevnim životnim aktivnostima u stanu i zajednici pruža *asistent*. Asistent pomaže osobi u onoj mjeri koja je osobi potrebna da bi bila uspješna u aktivnostima svakodnevnog života.

Zastupnik, u skladu sa ciljevima postavljenim u osobno usmjerenom planu osobe s asistentom dogovara područja i opseg pružanja podrške.

Voditelj službe stanovanja upravlja ljudskim i financijskim resursima službe te je uključen u izravno pružanje podrške osobi koja prima uslugu.

RAZINA POTREBNE PODRŠKE

Razina potrebne podrške, određena osobno usmjerenim planom, može biti:

- Povremena podrška pruža se osobama koje imaju visoki stupanj neovisnosti, ali povremeno trebaju podršku. Primjerice, osoba može samostalno pripremati obroke, ali treba podršku u odabiru namirnica i planiranju jelovnika. Ovaj se oblik podrške pruža i kada dođe do promjene u životnim okolnostima osobe, kao što su preseljenje u drugi stan ili prekid emotivne veze. Povremena podrška varira u svom intenzitetu, te je nekad ograničena samo na podršku koju pruža zastupnik.

- Ograničena podrška odnosi se na kontinuiranu podršku u određenim aktivnostima, bilo da se radi o nekoliko sati dnevno ili tjedno. Primjerice, osoba može trebati podršku u kupovini namirnica tri puta tjedno po dva sata, ili osoba može trebati podršku kako bi došla na posao ili uzimala lijekove dva puta dnevno. Ovu vrstu podrške obično pruža asistent.

- Intenzivna podrška pruža se tijekom cijelog dana svakodnevno za različite aktivnosti (kontinuirana dnevna).

- Sveobuhvatna podrška odnosi se na svakodnevnu podršku osoblja tijekom 24 sata, bilo da se radi o aktivnostima u stanu ili zajednici.

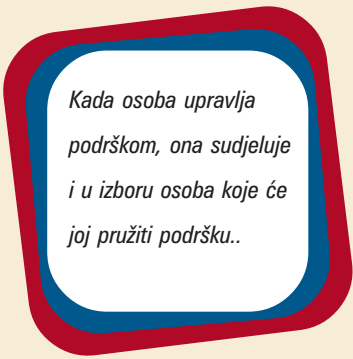
OSOBA KAO NAJVAŽNIJI SUDIONIJK U ODREĐIVANJU PODRŠKE

Upravljanje podrškom se odnosi na mogućnost razmatranja i planiranja podrške koja će na najbolji mogući način podržavati odabrani životni stil osobe. Osoba zajedno sa pružateljem usluge i drugim njoj važnim osobama donosi odluke o tome kakvu podršku želi, kako će se i kada podrška pružati, tko će biti uključen u pružanje podrške te kako se podrška može najbolje pružiti u skladu sa financijskim resursima koji su osobi na raspolaganju.

Iskustva koje osoba dobiva živeći u zajednici kao ravnopravan član društva omogućuju osobi da preuzme aktivniju ulogu u upravljanju svojom podrškom. Iskustva grade vještine i svijest o mogućim opcijama te s vremenom osoba mora donositi složenije odluke o primljenoj podršci i korištenju financijskih resursa.

Koncept upravljanja podrškom za posljedicu ima i promjenu u odnosu između osobe koja prima podršku i ljudi koji joj istu pružaju. Za razliku od pozicije korisnika usluge, osoba postaje "poslodavac" a pružatelji usluga postaju "radnici" u službi osobe.

Upravo je zbog ove promjene u odnosima od ključne važnosti da se između osobe koja treba podršku i osoblja/bliskih ljudi koji joj istu pružaju razvije odnos međusobnog poštovanja i povjerenja. Za razvoj odnosa povjerenja i poštivanja od ključne je važnosti da obje strane razumiju svoju ulogu te međusobna očekivanja.

*Kada osoba upravlja
podrškom, ona sudjeluje
i u izboru osoba koje će
joj pružiti podršku..*

Za dodatne informacije o ovoj usluzi:

Nazovite nas i dogovorite sastanak

Organizirano stanovanje Slavonski Brod

Slavonski Brod • Mile Budaka bb • 035 25 50 52

Organizirano stanovanje Osijek

Osijek • Svete Ane 8 • 031 37 24 54

Organizirano stanovanje Bjelovar i Grubišno Polje

Bjelovar • Masarykova 8 • 043 22 14 11

Grubišno Polje • Braće Radića 124 • 043 48 50 84

Dnevni boravak Slavonski Brod

Slavonski Brod • Mile Budaka bb • 035 25 50 52

Organizirano stanovanje Zagreb

Zagreb • Bleiweissova 15 • 01 37 58 935

Organizirano stanovanje Šibenik

Šibenik • Stjepana Radića 46 • 022 31 08 67

Posjetite našu web stranicu www.inkluzija.hr

UDRUGA ZA PROMICANJE INKLUZIJE
ASSOCIATION FOR PROMOTING INCLUSION

Bleiweissova 15, 10000 Zagreb, Hrvatska

Tel. + 385 1 37 58 932, 37 58 935

Tel/fax: + 385 1 37 51 696

e-mail: inkluzija@inkluzija.hr

www.inkluzija.hr

Žiro račun: 2360000-1101369058 Zagrebačka banka

Account number: SWIFT ZABA HR 2X 2500 1322320

IBAN: HR9523600001101369058 (2100040775)

MB: 1322320 • OIB: 50162948091